

הניצחון עדיין אפשרי: כן לחוזה הגנה ישראל-אמריקאי ולנורמליזציה עם סעודיה

צ'ק פרייליך / 19 במאי, 2024

עדיין יש דרך לחלץ ניצחון מהתבוסה האסטרטגית הכוללת המסתמנת במלחמה בעזה. לא "הניצחון המוחלט" הדמיוני של בנימין נתניהו, אלא היווצרות סדר ביטחוני במזרח התיכון, בהובלת ארצות הברית, להכלת איראן ושלוחיה. יתרונות בהסדר זה התבטאו באפריל, כשקואליציה של מדינות מערביות וערביות שיתפו פעולה עם ישראל כדי להכשיל את התקיפה של איראן. מיסוד סדר אזורי חדש זה, הפיכתו מקואליציה אד-הוק לגורם קבוע, תלוי עתה בישראל, וליתר דיוק בראש הממשלה.

הסדר האמריקאי האזורי המתוכנן מבוסס על מרכיבים התלויים זה בזה. ארה"ב כנראה נכונה לכונן חוזה הגנה עם סעודיה, להכיר בתוכנית הגרעין האזרחית שלה ולהתיר לה גישה לאמל"ח מתקדם. תמורת כל אלה סעודיה נדרשת לנרמל את יחסיה עם ישראל, אך היא מצידה דורשת התחייבות של ישראל כי תתקדם לקראת מדינה פלסטינית. נמוכים הסיכויים שהקונגרס יאשר את התמורות של ארה"ב לסעודיה בלא תמיכת ישראל. בכך יש הזדמנות לישראל ולנתניהו, המעוניין בנורמליזציה עם סעודיה, אך ממאן להסכים להיבט הפלסטיני שבחבילה. הבעיה כמובן פוליטית, תלותו בימין הקיצוני, ורצונו להימלט מאימת הדין.

השאלה היא אם יש דרך להטות את שיקוליו ולהבטיח לו הישגים כה חשובים, עד כי יסכים להסתכן בבחירות. ואם תמתיק ארה"ב את החבילה, ומלבד הנורמליזציה עם סעודיה תציע לישראל גם חוזה הגנה? נתניהו איננו המכשול היחיד לפני הצעה שאפתנית זו. מערכת הביטחון של ישראל הסתייגה מסורתית מחוזה הגנה, בשונה מתמיכתה בהגברת שיתוף הפעולה הצבאי והאסטרטגי עם ארה"ב. זאת ועוד, חוזה ההגנה האמריקאי האחרון נחתם ב-1960, וגם אז במסגרת המלחמה הקרה. יקשה עתה לשכנע את הממסד הביטחוני בארה"ב וחלקים בציבור שם בנחיצות הדבר. עם זאת, ההישג האסטרטגי והפוליטי כה גדול עד כי ייתכן שהממשל יתמוך בכך.

...

ד"ר פרייליך היה סגן ראש המל"ל, והוא חוקר בכיר במכון INSS ובמכון מרים

למאמר המלא:

https://www.haaretz.co.il/opinions/2024-05-19/ty-article-opinion/.premium/0000018f-90d7-d065-a7ef-bafffe7f0000?utm_source=App_Share&utm_medium=Android_Native&utm_campaign=Share